

Poezie – 2. část

1. polovina 20. století

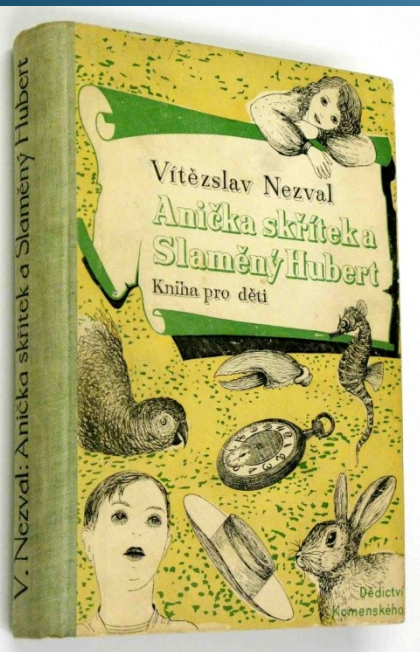
Od počátku století

- Krize české poezie od počátku století do konce 1. sv. v.
- V meziválečném její další prohloubení:
  - Opakování motivů
  - Rozmělňování poetiky klasiků 19. století
  - Zvětšující se rozdíl mezi poezií pro děti a národní poezií 20. a 30. let

Polovina 30. let - 1945

- Významná změna
- Kvalitativní vzestup
- Zejména zásluhou 3 zkušených osobností:
  - Vítězslav Nezval
  - František Halas
  - František Hrubín

Vítězslav Nezval (1900 – 1958)

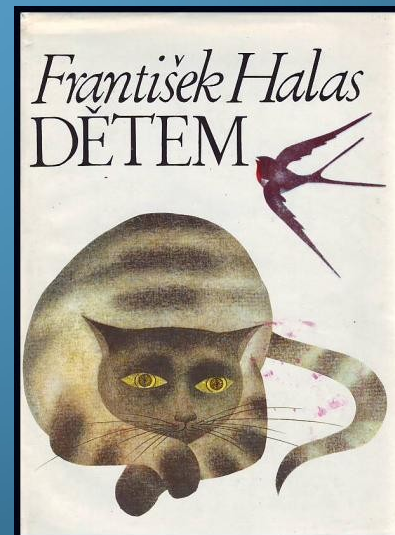
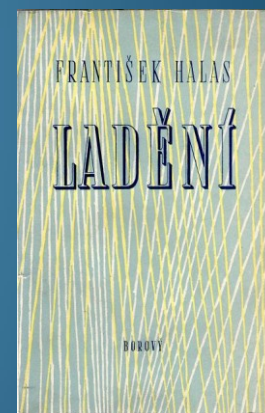
- Viz přednáška o autorské pohádce
- pohádková próza *Anička skřítek a*

Slaměný Hubert (1936)

– Lyricko-epická próza prokládaná verši

František Halas (1901 – 1949)

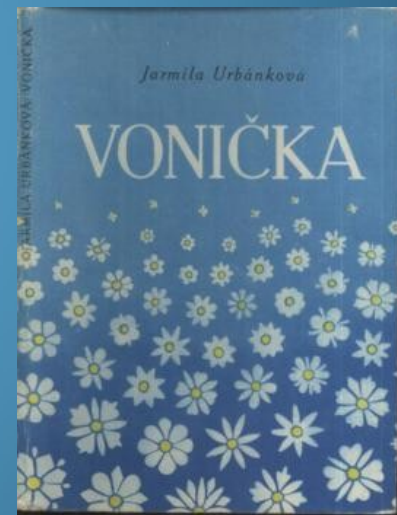
- český básník
- Dílo pro děti: v období okupace
- Sbírka *Ladění* (1942) – oddíl Do usínání
- Výbor *Halas dětem* (1954)
- Následovníci: Kainar, Kriebel, Šrut, Skácel aj.

Jarmila Urbánková (1911 – 2000)

- Básnířka a překladatelka
- *Vonička* (1943)

Každý tulipánek
má rád tvrdý spánek,
když se blíží noc a dešť;
jenom jeden tulipánek
nedovřel svůj malý džbánek,
ať prý zmokne - vem to nešť!

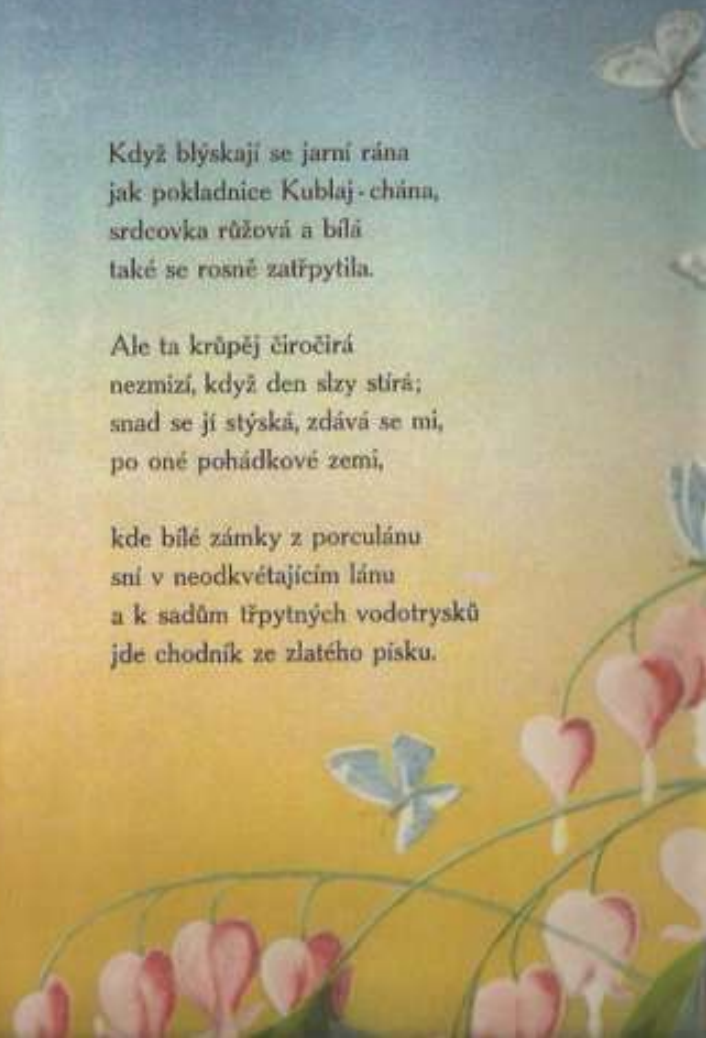
Skulila se kapka,
za ní druhá krapká,
v kalichu se schovala;
a hned třetí po ní,
kapka kapku honí,
džbán je plný bezmála.

A že je květ tmavý
zevnitř promokavý,
hned se plátek odlepil;
slétl kousek duhy,
za ním spadl druhý -
a v blátě se utopil.

Když blýskají se jarní rána
jak pokladnice Kublaj - chána,
srdecovka růžová a bílá
také se rosně zatřpytila.

Ale ta krůpěj čiročirá
nezmizí, když den slzy stírá;
snad se jí stýská, zdává se mi,
po oně pohádkové zemi,

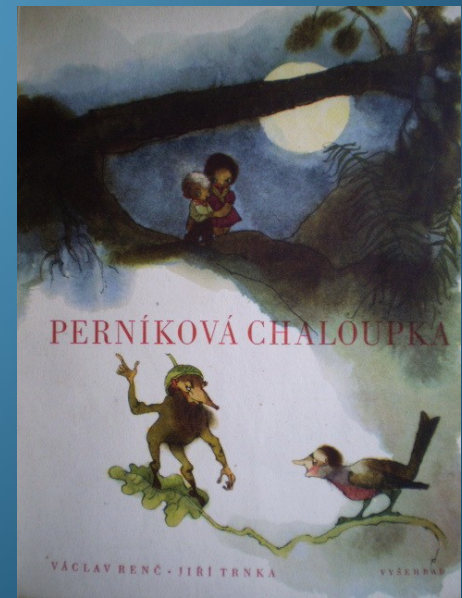
kde bílé zámky z porculánu
sní v neodkvétajícím lánu
a k sadům třpytných vodotrysků
jde chodník ze zlatého písku.

Václav Renč (1911 – 1973)

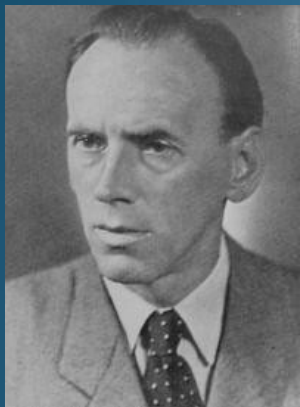

- básník, překladatel, dramatik
- Spirituální proud
- 1951 zatčen, odsouzen ve vykonstruovaném procesu
- *Perníková chaloupka* (napsána 1944, vydána 1990)
  - Ilustrace Jiřího Trnky

František Hrubín (1910 – 1971)

- Spisovatel, především básník, ale i dramatik, překladatel (zejména z francouzštiny)
- *Říkejte si se mnou* (1943)
- 4 okruhy jeho tvorby pro děti a mládež:
  - Verše pedagogické:
    - *Měsíce* (1946), *Říkejte si abecedu* (1948), *Nesu, nesu kvítí* (1951), *Dívej se a povídej* (1955), *Hrajeme si celý den* (1955), *Školákův rok* (1955), *Kolik je sluníček* (1961)
  - Verše k obrázkům nebo k fotografiím
    - Např. *Modré nebe* (1948, ke kresbám J. Čapka), *Pasáček a sluníčko* (1954, ke kresbám M. Švabinského), *Kytička z náčrtníku* (1958, A. Zábranský), *Mánesův orloj* (1953), *Ladův veselý přírodopis* (1950)
  - Básně o současných dětech
    - *Říkejte si se mnou* (1943), *To je jízda, to je let* (1949), *Je nám dobře na světě* (1951)
  - Veršované a prozaické pohádky pro děti
    - *Říkejte si pohádky* (1946) – vznik 1943, *Kuřátko a obilí* (1953), *Zimní pohádka o Smolíčkovi* (1954), *Pohádka o Květušce a její zahrádce* (1955), *Pohádky z Tisíce a jedné noci* (1956), *Špalíček pohádek* (1957), *Dvakrát sedm pohádek* (1958), *Špalíček veršů a pohádek* (1960)

